

al bijzonder onbeduidend, de andere daarentegen even bijzonder kranig wezen, want, telkens als de eerste een van zijn werken tentoonstelde, luidde het uit den mond van al de heeren beoordeelaars tegelijk: „Maakwerk! Ouderwetsch! Academisch!” terwijl integendeel vóór elk nieuw schilderij van den ander al die alwetenden het in koor uitjubelden van pret: „Hoe nieuw! Hoe karaktervol! Hoe breed! Hoe waar!”

„Nu wilde het toeval, dat — een mooien morgen — de man van het ver-afschuwde maakwerk een pas voltooid schilderij onderteekende, niet, als altijd te voren, met zijn naam voluit, maar met zijn initialen. . . ., die — het toeval speelt ons menschjes zulke parten! — wonderwel geleken op die van den algemeen gevierden kameraad. Waren de oogen van de alwetende heeren beoordeelaars dien dag wat beneveld of hadden de heeren niet den noodigen tijd gehad, om het tentoongestelde werk lang en nauwkeurig genoeg te beschouwen? Zóó juist werd het mij niet verteld...., maar wèl is het mij bekend, dat verscheiden van die heeren het werk van den weinig beduidende voor dat van den algemeen gevierde hielden, en het, evenals vroeger vóór elk schilderij van dezen laatste, uitjubelden in koor: „Hoe mooi! Hoe kranig! Hoe vol karakter!” En zoo stond het ook, een dagje later, zwart op wit gedrukt in de papieren, welke deze heeren gelast waren dagelijks met hun geleerde bespiegelingen vol te schrijven.”

Een anekdootje? Juister, lezer: een authentiek voorval uit het leven van den jongste van de beide kunstschilders, die ik in deze bladzijden behandelen wil.

Een *teekenend* voorval bovendien, omdat het, beter dan alle redeneering, op werkelijk kenschetsende manier de zeer gespannen verhouding doet kennen, waarin twee artiesten van onbetwistbare verdienste jaren lang tot de kritiek van hun eigen vaderland gestaan hebben. Ik zeg niet zonder goede reden: *van hun eigen vaderland*, want zie! terwijl de recensenten van *La Chronique*, *La Gazette*, *L'Etoile belge* en overigens de meeste andere Fransch-belgische bladen met zooveel en zoo'n hartroerende eensgezindheid, alsof 't op een ordewoord gebeurde, zelfs hun allerbeste tafereelen of doodzwegen of voor broddelwerk uitmaakten, spaarde hun het buitenland: Engeland, Duitschland, Frankrijk zelfs, lof noch eerbewijzen. Zoo zijn mij van Chesneau, Blanc, Séailles en anderen min of meer uitvoerige en diepgaande studiën bekend over deze zelfde artiesten, die, in België, Leclercq, Wauters, Lemonnier zich niet eens verwaardigden met name te noemen.

De redenen van deze jarenlange miskenning — ik meen niet, dat het woord in het onderhavige geval misplaatst is! — zijn vooral twee: de eerste werd reeds onbewimpeld opgegeven door de Taeye, waar hij op blz. 627 van zijn werk: *Les Artistes belges contemporains*, spreekt van „*les nombreux ennemis que (leur) ont valu (leurs) victoires, (leurs) succès, (leurs) dignités et (leurs) travaux*”. Want — wát men ook zegge — zij hadden succes, de gebroeders de Vriendt! Zij hadden 't, en — waarachtig! — niet uitsluitend en alleen in den vreemde, maar ook bij een ander gedeelte van de pers en 't publiek in hun eigen land: bij de Vlaamsche pers namelijk en bij de onbevooroordeelde kunstvrienden in 't algemeen. Waar zoo velen er over jammerden, dat men hun schilderijen niet begeerde, vonden zij milde koopers voor haast al wat zij tentoonstelden.